

นโยบายการค้าใหม่ของ EU ย้ำการค้าเสรี ยั่งยืน แต่ก็พร้อมปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง

เมื่อวันที่ 18 ก.พ. 2564 ได้เผยแพร่เอกสารนโยบายการค้าฉบับใหม่ของอียู ชื่อเรื่อง "Trade Policy Review – an Open, Sustainable and Assertive Trade Policy" พร้อม Annex เรื่องการปฏิรูป WTO (<http://bit.ly/2Zt26> และ <http://bit.ly/3s924Hn>) สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

1. **3 เป้าหมายหลัก**

- "Open" ย้ำจุดยืนส่งเสริมการค้าเสรี แต่ต้องเป็น "a more sustainable and fairer globalization"
- "Sustainable" เปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจสีเขียวและดิจิทัล ตามนโยบาย European Green Deal และ Digitalisation
- "Assertive" เพิ่มความสามารถของอียูในการปกป้องผลประโยชน์ของตน และบังคับใช้พันธกรณีภายใต้ WTO และ FTA ซึ่งรวมถึงการใช้มาตรการตอบโต้ฝ่ายเดียว

2. **6 แผนงาน**

2.1 ปฏิรูป WTO

- ผลักดันวาระเรื่อง climate and sustainability เช่น trade and climate initiative / การเปิดเสรีสินค้าและบริการบางประเภท/ ความโปร่งใส / "greening of aid-for-trade" / กฎระเบียบใหม่เรื่องการอุดหนุนเชื้อเพลิงฟอสซิล
- ปรับปรุงกฎ WTO เพื่อแก้ไขปัญหาคัดค้านการกีดกันการแข่งขันอันเนื่องมาจากแทรกแซงของรัฐ (state intervention)
- สร้างกฎระเบียบเกี่ยวกับการค้าดิจิทัล
- ผลักดันวาระเรื่อง decent work and social fairness ใน WTO
- การปลดล็อกและปฏิรูปกลไก Appellate Body ที่เป็นอัมพาตอยู่

2.2 สนับสนุนการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจสีเขียวและส่งเสริมห่วงโซ่อุปทานที่รับผิดชอบและยั่งยืน

2.2.1 FTA

- อียูมองว่า FTA คือเครื่องมือสำคัญในการเปิดตลาดให้กับสินค้าและบริการสีเขียว รวมทั้งธุรกิจพลังงานหมุนเวียนที่เป็นจุดแข็งของอียู ในขณะเดียวกันก็ช่วยให้อียูสามารถได้มาซึ่งวัตถุดิบและแร่ธาตุที่จำเป็นอย่างมั่นคงและเป็นธรรม
- อียูจะทบทวน 15-point Action Plan ในปี 2564 เพื่อปรับปรุงขอบเขต Trade and Sustainable Development ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น / เพิ่ม Chapter on sustainable food systems / เสนอให้การเคารพความตกลงปารีสเป็นองค์ประกอบสำคัญ ('essential element') ใน FTA/IPA / ให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามอนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพ (CBD)
- การทบทวนขอบเขต TSD จะครอบคลุมทุกประเด็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามและการบังคับใช้พันธกรณีเกี่ยวกับ TSD เช่น ขอบเขตของ

พันธกรณี กลไกการติดตามตรวจสอบ ความเป็นไปได้ในการกำหนดบทลงโทษกรณีการละเมิด TSD การมี 'essential elements clause' และการจัดตั้งกลไกและงบประมาณที่จำเป็น

– ย้ำการส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนและสิทธิแรงงาน

2.2.2 มาตรการฝ่ายเดียว (autonomous measures).

– มาตรการปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (CBAM)

– กฎหมายเพื่อป้องกันไม่ให้สินค้าที่มาจากการทำลายป่าเข้าสู่ตลาดอียู และส่งเสริมสินค้าที่ปราศจากการทำลายป่า

– กฎหมาย Sustainable Corporate Governance ซึ่งจะบังคับให้บริษัทต้องทำ due diligence ทั้งในมิติสิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน และแรงงาน

– กฎหมายฉบับใหม่ Global Human Rights Sanctions Regime (กฎหมาย 'Magnitsky' ฉบับอียู)

– การกำหนดกฎระเบียบและมาตรฐานสำหรับการนำเข้าสินค้านำเข้าอียู

2.3 ส่งเสริมการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจดิจิทัล และการค้าบริการ

– ผลักดันการจัดทำความตกลง WTO agreement on digital trade ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมเรื่องกฎระเบียบเกี่ยวกับการถ่ายโอนข้อมูล (ให้สอดคล้องกับ กฎหมาย GDPR ของอียู) และข้อบทเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภค หลังจากนั้น อียูจะผลักดันการเจรจา plurilateral agreements ภายใต้กรอบ WTO เพื่อเปิดเสรีการค้าบริการดิจิทัลอื่น ๆ นอกเหนือจาก e-commerce

– แสวงหาความร่วมมือระดับทวิภาคีด้านกฎระเบียบเชิงลึกขึ้นกับ like-minded countries

2.4 เพิ่มบทบาทนำของอียูในการสร้างกรอบกติกาและมาตรฐานระหว่างประเทศ

– อียูตระหนักว่าตนมีจุดแข็งเรื่องความเป็น standard-setter จึงจะผลักดันการหารือด้านกฎระเบียบและมาตรฐาน (regulatory dialogues) กับ like-minded countries ในเอเชีย-แปซิฟิกและลาตินอเมริกา พร้อมกันร่วมมือกับองค์กร เช่น ISO ในการกำหนดมาตรฐานระหว่างประเทศต่าง ๆ เช่น มาตรฐาน "สินค้ายั่งยืน" (sustainable products) ซึ่งอียูกำลังจะออกกฎหมายในเรื่องนี้และน่าจะทำงานกับ ISO เพื่อให้การกำหนดมาตรฐานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสร้าง impact ในวงกว้างได้มากขึ้น ทั้งนี้ อียูจะเริ่มจากการ identify สาขาสำคัญสำหรับการกำหนดมาตรฐานต่อไป

2.5 เพิ่มพูนความร่วมมือกับประเทศกลุ่มบอลข่านตะวันตก และแอฟริกา

– เนื่องจากเป็นกลุ่มประเทศที่ตั้งอยู่ใกล้อียูที่สุดในเชิงภูมิศาสตร์และมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับอียูอยู่แล้ว ดังนั้น อียูจึงมองว่าประเทศเหล่านี้จะช่วยตอบสนองนโยบายการกระจายห่วงโซ่อุปทานของอียู เพื่อสร้างความมั่นคงของสินค้าสำคัญ เช่น สินค้าทางการแพทย์ ได้

2.6 ให้ความสำคัญกับการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตาม และบังคับใช้พันธกรณีภายใต้ WTO และ FTA เพื่อสร้างเวทีการแข่งขันที่เท่าเทียมให้กับบริษัทอียู

– เร่งรัดการให้สัตยาบัน FTA กับ Mercosur และเม็กซิโก และพยายามบรรลุการเจรจาที่ดำเนินอยู่โดยเร็ว โดยเฉพาะกับซีลี ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ที่มีความคืบหน้าดี ทั้งนี้ ในกรณี Mercosur กำลังเจรจาเพื่อเพิ่มความร่วมมือในการปฏิบัติตามความตกลงปารีสและการป้องกันการทำลายป่าเมซอน

– Chief Trade Enforcement Officer มีหน้าที่หลักในการติดตาม ตรวจสอบและบังคับใช้พันธกรณีของประเทศคู่ค้าภายใต้กรอบ WTO และ FTA โดยล่าสุดกฎหมาย Enforcement Regulation ฉบับปรับปรุงเพิ่มผลบังคับใช้บังคับ (BRS158/2564 ลว. 17 ก.พ. 2564) และอียูจะจัดตั้งกลไกใหม่ anti-coercion mechanism ด้วย โดยได้เริ่มเปิดรับฟังความคิดเห็นประชาชนต่อการจัดทำกลไก anti-coercion mechanism เมื่อวันที่ 18 ก.พ. 2564 (<http://bit.ly/2ZJKxcV>)

ขอทั้งท้ายด้วยข้อสังเกตว่า ประเด็นใหม่สุดในนโยบายการค้าฉบับนี้ของอียูคือ คำว่า "assertive" สืบเนื่องจากการผงาดขึ้นมาของจีนและนโยบายต่อต้านระบบพหุภาคีของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ ทำให้อียูตระหนักว่าจำเป็นต้องมี 'อาวุธ' ที่แข็งแกร่งกว่านี้ในการแข่งขันและตอบโต้ทางการค้า

อนึ่ง โดยที่ผู้นำของสหรัฐฯ ได้เปลี่ยนมาเป็นนายโจ ไบเดนแล้ว อียูก็น่าจะจะได้สหรัฐฯ มาเป็นพันธมิตรในการกำหนดกฎกติกาโลกใหม่ เพื่อต้านการผงาดขึ้นมาของจีน ซึ่งรวมถึงการผลักดัน agenda ภายใต้กรอบ WTO ที่มีผู้อำนวยการใหญ่ชาวไนจีเรียเพิ่งเข้ารับตำแหน่งและเป็นบุคคลที่อียู

สนับสนุนมาตั้งแต่ต้นด้วย

อย่างไรก็ดี ปัจจัยที่อาจทำให้การผนึกกำลังของอียูกับสหรัฐฯ เพื่อต้านจีน ไม่ได้ง่ายหรือชัดเจนขนาดนั้น คือ 1) อียูก็มีข้อพิพาทกับสหรัฐฯ อยู่ (เช่น เมื่อปลายปี 2563 สหรัฐฯ เพิ่งขึ้นภาษีสินค้านำเข้าจากอียูเพิ่ม สืบเนื่องจากคดีแอร์บัส-โบอิง และเรื่องแผนการเก็บภาษีศุลกากร) 2) เมื่อต้นสัปดาห์ ข้อมูลสถิติของ Eurostat ระบุว่าจีนได้ขึ้นมาเป็นคู่ค้าอันดับหนึ่งของอียู (สำหรับการค้าสินค้า ไม่นับภาคบริการ) แล้ว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอียูพึ่งพาการค้ากับจีนสูง (<https://bit.ly/2NpdNCV>)

Hlstatr.com	
Vis. today	19
Visits	24 534 783
Online	1

Image by Greg Montani from Pixabay

สนับสนุนโดยงบประมาณของกระทรวงการต่างประเทศ ข้อมูลจากทีมประเทศไทย ณ กรุงบรัสเซลส์
และส่วนราชการไทยทุกแห่งในยุโรป © 2548 - 2560 Thaieurope.net. สงวนลิขสิทธิ์